

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ ROVNICE LOPATKOVÝCH STROJŮ - ROZŠÍŘENÍ	9
1.1 Síly působící na zakřivený kanál	9
1.2 Síly a momenty působící na rotující kanál	10
1.3 Obvodová práce a práce odstředivých sil	18
1.4 Eulerova n-rovnice	20
1.5 Celková relativní entalpie, rotalpie, energetická rovnice pro rotující lopatkovou řadu	23
1.6 Prostorové proudění ve stupních lopatkových strojů	25
1.6.1 Charakteristika prostorového proudění, souřadný systém a složky rychlostí	25
1.6.2 Základní rovnice prostorového proudění ve stupních lopatkových strojů	26
1.6.3 Základní rovnice pro osově symetrické prostorové proudění	28
2. PRACOVNÍ PROCESY SE ZTRÁTAMI A SE SDÍLENÍM TEPLA	30
2.1 Pracovní procesy s třecími ztrátami	30
2.2 Součinitel zpětného využití ztrát a součinitel přídavných ztrát	32
2.2.1 Součinitel zpětného využití ztrátového tepla (při expanzi)	32
2.2.2 Součinitel přídavných ztrát (při kompresi)	37
2.3 Pracovní procesy se sdílením tepla	41
2.3.1 Expanze s odváděním tepla a s přiváděním tepla	41
2.3.2 Komprese se sdílením tepla	44
2.3.2.1 Termodynamická analýza kompresních procesů se sdílením tepla	44
2.3.2.2 Realizace a efektivnost procesu odvádění tepla při kompresi	51
3. AERODYNAMICKÉ A ENERGETICKÉ VLASTNOSTI LOPATKOVÝCH MŘÍŽÍ	58
3.1 Změna tlaku v lopatkové mříži	58
3.1.1 Proudění bez ztrát	58
3.1.2 Proudění se ztrátami	59
3.2 Průběh tlaku po profilu	61
3.3 Síly působící na profil v lopatkové mříži, aerodynamické součinitele	64
3.4 Účinnosti lopatkových mříží, souvislost mezi účinností lopatkové mříže a klouzacím úhlem	68
3.4.1 Definice účinností a základní vztahy pro účinnosti	68
3.4.2 Vztahy mezi účinnostmi lopatkových mříží	70
3.4.3 Vztahy mezi účinnostmi lopatkových mříží a klouzacím úhlem ε a poměrem $c_x/c_{x,iz}$	73
3.5 Energetické ztráty v turbínových lopatkových mřížích	74
3.5.1 Rozdělení energetických ztrát	74
3.5.2 Profilové ztráty a další parametry proudu při podzvukovém proudění	77
3.5.2.1 Ztráty třením a ztráty odtržením proudu	77
3.5.2.2 Ztráty vířením za odtokovou hranou lopatky	80
3.5.2.3 Vliv základních geometrických a proudových parametrů na profilové ztráty	82
3.5.3 Sekundární ztráty a ztráty radiální mezerou	88
3.5.4 Další ztráty v lopatkových mřížích	99
3.5.4.1 Ztráta výztužným (tlumícím) drátem	99
3.5.4.2 Ztráta změnou poměrné rozteče	100
3.5.5 Proudění vlhké páry lopatkovou mříží. Ztráta vlhkosti páry	101
3.6 Odklon proudu na výstupu z lopatkové mříže	105
3.7 Součinitel průtoku lopatkovou mříží	110
3.8 Aerodynamické charakteristiky kompresorových lopatkových mříží	112

3.8.1	Metoda Howellova	112
3.8.2	Metoda Carterova	117
3.8.3	Metoda Liebleinova	119
3.8.4	Kriteria přípustného zatížení kompresorové lopatkové mříže	122
3.8.5	Energetické ztráty v kompresorové lopatkové mříži	124
3.9	Proudění v lopatkových mřížích velkou rychlostí. Vliv stlačitelnosti	125
3.9.1	Nadzvukové proudění v turbínových lopatkových mřížích	125
3.9.2	Vliv Machova čísla na proudění v kompresorové lopatkové mříži	129
4.	STUPEŇ AXIÁLNÍHO LOPATKOVÉHO STROJE	139
4.1	Elementární axiální stupeň	140
4.2	Součinitele kinematické podobnosti tepelných lopatkových strojů	141
4.3	Vztahy mezi bezrozměrnými součiniteli kinematické podobnosti a úhly proudu	145
4.4	Prostorové proudění ve stupni lopatkového stroje	153
4.4.1	Rovnice radiální rovnováhy	154
4.4.2	Změna stupně reakce podél poloměru	154
4.4.3	Průběh axiální složky rychlosti	156
4.4.4	Lopatkování s konstantní cirkulací po výšce lopatky	158
4.4.5	Lopatkování s konstantním měrným průtokem ($\rho \cdot c_a = \text{konst.}$)	161
4.4.6	Stupeň s konstantním úhlem α_1	164
4.4.7	Lopatkování s konstantní reakcí a konstantní prací ($\rho_k = \text{konst.}, l_{st} = \text{konst.}$)	165
4.4.8	Kuželový stupeň s předepsanými proudovými plochami	166
5.	STUPEŇ AXIÁLNÍ TURBÍNY	171
5.1	Normální elementární stupeň turbíny	171
5.2	Obvodová síla, obvodový výkon, obvodová práce a obvodová účinnost, zpracovaný spád	174
5.3	Akční stupeň	177
5.4	Reakční stupeň	181
5.5	Optimální rychlostní poměr při obecné hodnotě stupně reakce	186
5.6	Curtisův stupeň	187
5.7	Další energetické ztráty ve stupni axiální turbíny a vnitřní termodynamická účinnost stupně ..	193
5.7.1	Ztráty ventilací	193
5.7.2	Parciální ostřík a ztráty parciálním ostříkem	195
5.7.3	Optimální rychlostní poměr a optimální stupeň parciálního ostříku	197
5.7.4	Ztráta vnitřní netěsnosti	200
5.7.5	Ztráta vlhkosti páry a opatření pro zmenšení účinků vlhké páry	203
5.7.5.1	Ztráta vlhkosti páry u stupně turbíny	203
5.7.5.2	Zmenšování vlhkosti páry, eroze ve vlhké páře	204
5.7.5.3	Erozní koroze turbín v jaderných elektrárnách	211
5.7.6	Vnitřní termodynamická účinnost stupně axiální turbíny	212
5.8	Volba návrhových parametrů a postup návrhu turbínového stupně	214
5.8.1	Volba stupně reakce	214
5.8.2	Volba rychlostního poměru u/c_{1z}	215
5.8.3	Určení hlavních rozměrů stupně a obvodové účinnosti	215
5.9	Příkladná provedení vícestupňových turbín	220

6. STUPEŇ RADIÁLNĚ AXIÁLNÍ TURBÍNY, RADIÁLNĚ AXIÁLNÍ TURBÍNA	223
6.1 Oblasti použití, pracovní podmínky a základní koncepce stroje	223
6.2 Základní výpočtové vztahy a návrhové podmínky	223
6.3 Bezrozměrné součinitele radiálně axiálního stupně turbíny	229
6.4 Spirální skříň a bezlopatkový rozváděč	232
6.4.1 Spirální skříň	232
6.4.2 Bezlopatkový rozváděč	234
6.4.3 Respektování ztrát ve spirální skříni a v bezlopatkovém rozváděči	235
6.5 Lopatkový rozváděč	237
6.6 Energetické ztráty v oběžném kole	241
6.7 Regulace výkonu radiálně axiální turbíny změnou statorového průtočného průřezu	242
7. STUPEŇ AXIÁLNÍHO KOMPRESORU	246
7.1 Normální a elementární stupeň kompresoru	246
7.2 Bezrozměrné součinitele podobnosti kompresorového stupně	251
7.3 Zvýšení tlaku v axiálním stupni kompresoru	253
7.4 Vliv návrhových parametrů na vlastnosti stupně axiálního kompresoru	255
7.5 Elementární stupeň jako základ zjednodušeného návrhu stupně kompresoru	260
7.5.1 Energetické ztráty v kompresorovém stupni	260
7.5.2 Howellův zjednodušený výpočet výkonu stupně kompresoru	261
7.6 Poznámky k prostorovému proudění v kompresorovém stupni	262
7.7 Charakteristika kompresorového stupně	263
7.8 Charakteristika kompresoru	267
7.9 Zvláštnosti provozu kompresoru za změněných podmínek. Stabilní a nestabilní provoz kompresoru. Pumpování kompresoru	270
8. STUPEŇ RADIÁLNÍHO KOMPRESORU	272
8.1 Oblasti použití, pracovní podmínky a základní koncepce stroje	272
8.2 Stupeň radiálního kompresoru	273
8.3 Bezrozměrné součinitele podobnosti radiálního stupně kompresoru	281
8.4 Účinnost stupně radiálního kompresoru	283
8.5 Dvouzónový model proudění v oběžném kole	284
8.6 Návrh oběžného kola	289
8.7 Bezlopatkový difuzor	291
8.8 Lopatkový a kanálový difuzor	295
8.8.1 Lopatkový difuzor	295
8.8.2 Kanálový difuzor	296
8.9 Spirální skříň	297
8.10 Energetické ztráty a účinnosti stupně radiálního kompresoru a kompresoru	297
8.11 Charakteristika stupně radiálního kompresoru	304
Literatura	307